

Informācijas sabiedrības padomes sēdes protokols

Rīgā

2026. gada 27. jūlijs

Nr. 1

Sēdi vada

Ministru prezidents Andris Kulbergs

Sēdē piedalās

Padomes locekļi:

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrs Edgars Tavors

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas valsts sekretāra
vietnieks digitālās transformācijas jautājumos Gatis Ozols

Ekonomikas ministrijas parlamentārais sekretārs Jurgis Miezainis

Finanšu ministrs Māris Kučinskis

Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretārs Jānis Paiders

Satiksmes ministrs Rihards Kozlovskis

Tieslietu ministrs Edvards Smiltēns

Zemkopības ministrs Uldis Augulis

Latvijas Atvērto tehnoloģiju asociācijas valdes priekšsēdētājs Pēteris Jurčenko

Latvijas Darba devēju konfederācijas viceprezidents Uldis Tatarčuks

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociācijas prezidente Signe
Bāliņa

Latvijas Pašvaldību savienība, Ventspils valstpilsētas pašvaldības izpilddirektora
vietnieks Egons Spalāns

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras viceprezidents Normunds Bergs

Latvijas Universitātes padomes locekle Baiba Apine

Rīgas Tehniskā universitātes administratīvais direktors Juris Iljins

Sēdes dalībnieki:

Ministru prezidenta birojs, Kristis Avots

Ministru prezidenta birojs, Mareks Gruškevics

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija, Guntis Ieviņš

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija, Mārtiņš Taukačs

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija, Santa Bileskalne

Ekonomikas ministrija, Dace Gaile

Finanšu ministrija, Karīna Miķelsone

Iepirkumu uzraudzības birojs, Artis Lapiņš

Latvijas Darba devēju konfederācija, Kaspars Gorkšs

Latvijas Tirdzniecība un rūpniecības kamera, Krišs Zvirbulis

Mākslīgā intelekta centrs, Guna Puce

Mākslīgā intelekta Latvijas asociācija, Ēvalds Urtāns

Satiksmes ministrija, Kaspars Bērziņš

Satiksmes ministrija, Olita Magone

Valsts digitālās attīstības aģentūra, Egita Rudzīte

Sēdi protokolē: Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas pārstāve
Santa Bileskalne.

A. Kulbergs atklāj sanāksmi.

Informācijas sabiedrības padomes (turpmāk – Padome) sēde sākas plkst. 10.00. Darba kārtībā ir trīs jautājumi un sadaļa “Citi jautājumi”.

A. Kulbergs informē, ka gan nozares pārstāvjiem, gan iesaistītajām institūcijām ir bijis laiks izvērtēt ar iepirkumiem saistītos jautājumus. Norāda, ka ir saņemti priekšlikumi no Finanšu ministrijas, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) un citiem iesaistītajiem partneriem. Uzsver, ka sēdes galvenais mērķis ir vienoties par turpmāko rīcību, izvērtējot, vai iespējams pieņemt konkrētus lēmumus, vai arī atsevišķos jautājumos nepieciešams papildu darbs un izvērtējums. Informē par pāreju pie darba kārtības jautājumu izskatīšanas.

E. Tavors izsaka priekšlikumu mainīt darba kārtības secību, pārceļot darba kārtības 3. punktu “Par jaunu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izstrādes darbu un Eiropas Savienības fondu finansētu projektu virzības pagaidu ierobežošanu” uz 2. pozīciju, savukārt VARAM prezentēto jautājumu “Par valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju projektu pārvaldības un iepirkumu sistēmas pilnveidošanu” izskatīt kā 3. punktu. Norāda, ka šāda secība būtu loģiskāka no darba organizācijas viedokļa.

A. Kulbergs apstiprina sēdes darba kārtības izmaiņas.

1.

Par Elektronisko iepirkumu sistēmas pilnveidošanu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumu un risinājumu iepirkumos

Ziņo M. Kučinskis.

M. Kučinskis informē par ārkārtas iekšējā audita rezultātiem informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (turpmāk – IKT) projektu ieviešanas jomā. Norāda, ka audits Finanšu ministrijas vadībā veikts horizontāli, izvērtējot situāciju kopumā, un ar tā secinājumiem būs iespējams iepazīties atsevišķi. Uzsver, ka audita secinājumi lielā mērā sakrīt ar sēdē apspriestajiem jautājumiem. Tāpat informē, ka ministrijā ir saņemts arī Eiropas Savienības Struktūrfondu audita nodaļas ziņojums. Skaidro, ka šobrīd darbs tiek veikts divos galvenajos virzienos – lietderības izvērtēšanā un iepirkumu procesa pilnveidošanā. Norāda, ka attiecībā uz iepirkumu organizēšanu pakāpeniski veidojas skaidrāki risinājumi, savukārt lietderības izvērtēšanas jomā vēl nepieciešams pilnveidot mehānismus un pieeju. Vienlaikus atgādina, ka Valsts digitālās attīstības aģentūra tika izveidota ar mērķi nodrošināt horizontālu koordināciju, tomēr līdzšinējie rezultāti ne vienmēr ir atbilduši sākotnējām gaidām, kas jāņem vērā, izstrādājot turpmākos risinājumus. Norāda uz problēmām Elektronisko iepirkumu sistēmas (turpmāk – EIS) izmantošanā. Lai gan sistēmas mērķis bija vienkāršot iepirkumu veikšanu un mazināt administratīvo slogu, praksē atsevišķos gadījumos tā radījusi iespēju veikt iepirkumus ar nepietiekamu konkurenci un pārskatāmību. Uzsver, ka veikto auditu secinājumi apliecina nepieciešamību pārskatīt esošo pieeju. Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja kopējais secinājums ir samazināt katalogos pieejamo iepirkumu iespējas un plašāk piemērot publisko iepirkumu procedūras, īpaši gadījumos, kad iepirkumu apjoms pārsniedz noteikto sliekšni. Tāpat norāda uz nepieciešamību pārskatīt katalogu sistēmu, pilnveidot tajā iekļautās preču un pakalpojumu grupas,

samazināt sliekšņus un uzlabot sistēmas pārskatāmību un caurskatāmību. Vienlaikus norāda, ka Karīna Miķelsone vada iepirkumu izvērtēšanas darba grupu.

Viedokļi:

E. Tavors norāda, ka lēmumu īstenošana paredzēta Finanšu ministrijas un VARAM kompetencē, sadarbojoties ar iesaistītajām institūcijām. Aicina klātesošos izteikt iebildumus vai priekšlikumus par sagatavoto lēmuma projektu, lai varētu virzīties uz priekšu ar nepieciešamajiem grozījumiem un turpmāko ieviešanu.

J. Miezainis rosina papildināt lēmuma projektu ar uzdevumu veicināt konkurenci EIS. Norāda, ka līdzīgas problēmas kā IKT jomā tiek novērotas arī citās nozarēs, kur uzņēmēji saskaras ar ierobežotām iespējām pievienoties sistēmai un piedalīties iepirkumos. Uzsver, ka būtu nepieciešams veidot tādu sistēmu, kas būtu pieejamāka un veicinātu plašāku uzņēmēju iesaisti.

M. Kučinskis skaidro, ka darbs pie EIS pilnveidošanas jau ir uzsākts, tomēr pauž šaubas, vai konkrētais priekšlikums būtu iekļaujams tieši šī lēmuma ietvaros, ņemot vērā tā plašāku tvērumu ārpus IKT nozares.

A. Lapiņš informē, ka sadarbībā ar institūcijām, kas veido EIS katalogus, tiek vērtēti dažādi priekšlikumi sistēmas pilnveidošanai. Norāda, ka viens no galvenajiem attīstības virzieniem ir izvērtēt iespēju daļu no esošajiem e-katalogiem aizstāt ar dinamiskām iepirkumu sistēmām. Skaidro, ka šāds risinājums ļautu jauniem tirgus dalībniekiem pievienoties sistēmai visā tās darbības laikā, tādējādi veicinot konkurenci un paplašinot piegādātāju loku. Uzsver, ka līdztekus ierobežojumu noteikšanai ir svarīgi veidot funkcionālu un atvērtu iepirkumu sistēmu. Norāda, ka dinamiskās iepirkumu sistēmas varētu mazināt administratīvo slogu uzņēmējiem un radīt iespēju iepirkumos iesaistīties arī tiem komersantiem, kuri līdz šim nav sadarbojušies ar publisko sektoru. Skaidro, ka pašreizējais modelis balstās uz vispārīgajām vienošanām, kurās uzņēmēji var piedalīties tikai noteiktā iepirkuma izsludināšanas brīdī. Savukārt pāreja uz dinamiskām iepirkumu sistēmām nodrošinātu iespēju pievienoties arī vēlāk. Informē, ka līdz oktobrim plānots veikt izvērtējumu par šādu sistēmu ieviešanas iespējām, bet to praktiska ieviešana atsevišķās jomās varētu sākties nākamajā gadā.

J. Miezainis aicina lēmuma projektā skaidrāk norādīt saistību starp EIS ierobežojumu noteikšanu un pāreju uz dinamiskām iepirkumu sistēmām, lai būtu saprotams iecerētais attīstības virziens.

E. Tavors skaidro, ka lēmuma pirmais punkts nosaka ierobežojumu 140 000 EUR apmērā kopējai līgumcena, par kādu pasūtītājs gada laikā var iegādāties programmatūras izstrādes pakalpojumus EIS e-katalogos, savukārt otrais punkts paredz EIS katalogu pilnveidošanu, ko VARAM sadarbībā ar Valsts digitālās attīstības aģentūru un Iepirkumu uzraudzības biroju īsteno atbilstoši pieņemtajam uzdevumam.

A. Kulbergs atbalsta izteikto priekšlikumu un norāda, ka lēmuma projektā būtu lietderīgi precizēt atsauci uz dinamisko iepirkumu sistēmu attīstību, lai nodrošinātu vienotu izpratni par plānoto rīcību.

N. Bergs norāda, ka IKT projektu īstenošanā būtiskākā problēma nav tikai iepirkumu procedūras, bet gan spēja kvalitatīvi definēt nepieciešamos risinājumus un izvērtēt to lietderību. Uzsver, ka valsts pārvaldē trūkst kompetences, kas ļautu patstāvīgi noteikt, kādi risinājumi ir nepieciešami un kā tie būtu jāattīsta. Norāda, ka ministrijas bieži izmanto ārējos konsultantus gan prasību izstrādē, gan iepirkumu sagatavošanā, kā rezultātā nepieciešamās zināšanas un kompetence valsts pusē netiek uzkrāta.

A. Kulbergs aicina diskusiju par valsts kompetenču stiprināšanu turpināt nākamajā

darba kārtības jautājumā, kas veltīts VARAM ziņojumam.

N. Bergs atkārtoti uzsver, ka galvenā problēma ir nepietiekama kompetence valsts pārvaldē attiecībā uz IKT risinājumu plānošanu un attīstību, un pauž bažas, ka piedāvātie iepirkumu procesa uzlabojumi šo problēmu neatrisinās.

Padomes lēmums:

- 1.1. FM virzīt izskatīšanai MK grozījumus MK 2022. gada 20. decembra noteikumos Nr. 816 “Publisko elektronisko iepirkumu noteikumi”, nosakot ierobežojumu 140 000 EUR apmērā kopējai līgumcena, par kādu pasūtītājs gada laikā var iegādāties programmatūras izstrādes pakalpojumus EIS e-katalogos;
- 1.2. VARAM sadarbībā ar VDAA un IUB līdz 2026. gada 1. oktobrim izvērtēt EIS katalogus, slēgt un/vai ierobežot attiecīgo katalogu darbību, un sagatavot priekšlikumus - EIS IKT katalogu darbības pilnveidei un dinamisko iepirkumu sistēmas attīstībai¹.

2.

Par jaunu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izstrādes darbu un Eiropas Savienības fondu finansētu projektu virzības pagaidu ierobežošanu

Ziņo K. Miķelsone

K. Miķelsone informē par IKT projektu izvērtēšanas darba grupas darbības rezultātiem. Norāda, ka tās darbā identificētas divas galvenās problēmu grupas - projektu lietderības izvērtēšana pirms iepirkuma uzsākšanas un iepirkumu organizēšanas pieeja. Līdz moratorija pagarināšanai darba grupa izskatīja 12 projektu pieteikumus, bet pēc Ministru prezidenta 2026. gada 10. jūlija rīkojuma par moratorija pagarināšanu, pieteikumu skaits pieauga līdz 27. Tas apliecina, ka vairākas iestādes bija nogaidošā pozīcijā, cerot uz ierobežojumu atcelšanu. Darba grupa darbojas atbalstoši un cenšas nekavēt projektu virzību. Projektu izvērtēšana tiek veikta operatīvi, vidēji trīs darba dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas. Darba intensitāte ir augsta, jo tiek izskatīti arī Atvērto datu un noturības mehānisma projektu pieteikumi. Izvērtēšanas laikā konstatēti lietderības jautājumi, horizontālās sadarbības trūkums un nepietiekama centralizētu risinājumu izmantošana. Darba grupas diskusiju rezultātā vairāki projekti ir pārskatīti, samazinot to apjomu vai atliekot atsevišķas attīstības aktivitātes. Savukārt trīs projektu pieteikumi, kuru kopējā vērtība bija tuvu 5 miljoniem EUR, pēc izvērtēšanas un diskusijām ir atsaukti un netiek virzīti tālāk. Pašlaik turpinās septiņu projektu izvērtēšana. Darba grupa vērtē projektu atbilstību moratorijā noteiktajiem kritērijiem, tostarp nepārtrauktības nodrošināšanai, drošībai, pakalpojumu sniegšanai, steidzamībai un stratēģiskajai nozīmībai. Izvērtēšanas gaitā vairākos projektos samazinātas izmaksas, pārplānotas aktivitātes un precizēta nepieciešamo darbu argumentācija. Šo izmaiņu kopējais finanšu apjoms sasniedz aptuveni 4,5 miljonus EUR. Darba grupa uzrauga arī EIS publicētos iepirkumus, kas saistīti ar 140 000 EUR sliekšni. Tika novēroti atsevišķi gadījumi, kad pretendenti pielāgoja iepirkumu summas, mainoties noteiktajam sliekšnim. Ar iesaistītajām iestādēm veiktas pārrunas, uzsverot nepieciešamību ievērot noteikto kārtību un nodrošināt caurskatāmību. Darba

¹ Atsaucoties uz Darba kārtības 1. punkta sadaļā “Viedokļi” J. Miezaiņa un A. Kulberga pausto viedokli.

grupas secinājumi sakrīt ar ārkārtas audita rezultātiem. Galvenie riski saistīti ar uzturēšanas un attīstības darbu nošķiršanu, kā arī ar nepietiekami pamatotu stundu iepirkumu veikšanu. Darba grupa konstatējusi, ka ne visas iestādes spēj precīzi definēt nepieciešamo darbu apjomu, saturu un mērķus, tādēļ atklātu iepirkumu procedūras veicinās lielāku caurskatāmību un konkurenci, tostarp ļaujot tajās piedalīties plašākam pretendentu lokam, tai skaitā ārvalstu uzņēmumiem. Izskatāmo projektu kopējais apjoms sasniedz aptuveni 22 miljonus EUR, no kuriem viena projekta vērtība ir gandrīz 15 miljoni EUR un tam nepieciešama padziļināta izvērtēšana. Uzsver, ka darba grupas darbība ir pagaidu risinājums, kas nepieciešams līdz brīdim, kad tiks pilnveidota valsts IKT projektu pārvaldības un iepirkumu sistēma. Darba grupa rosina turpināt tās darbību līdz turpmāku lēmumu pieņemšanai par pastāvīga risinājuma ieviešanu.

Viedokļi:

B. Apine vaicā, kāda ir darba grupas pievienotā vērtība un atšķirība no IKT būvvaldes darba, ņemot vērā, ka būvvalde jau izvērtē projektu portfeļus un sistēmu arhitektūras.

K. Miķelsone skaidro, ka darba grupa detalizēti analizē, kas ietilpst iepirkamajās cilvēkstundās. Norāda, ka tiek vērtēts, cik no plānotajām stundām nepieciešamas sistēmu pamatdarbības nodrošināšanai, nepārtrauktībai, drošībai un citiem kritiskiem uzdevumiem, bet cik paredzētas jaunu funkcionalitāšu izstrādei, paplašināšanai vai attīstībai. Uzsver, ka lielākā daļa iestāžu izmanto nelielu stundu apjomu steidzamu un ikdienas vajadzību nodrošināšanai, un šādā gadījumā esošā pieeja ir samērīga. Vienlaikus norāda, ka salīdzinoši neliela daļa iepirkumu veido lielāko finanšu apjomu, tādēļ ir svarīgi skaidri redzēt, kādi pakalpojumi tiek iepirkti un ko tirgus var piedāvāt.

A. Kulbergs norāda, ka galvenais jautājums ir lietderības izvērtēšana. Uzsver, ka cilvēkstundu iepirkumos var būt ietverti ievērojami finanšu resursi, kuru nepieciešamība netiek pietiekami izvērtēta. Norāda, ka IKT būvvalde nevērtē lietderības aspektu un ka tieši šajā jomā saskatāma būtiska problēma.

P. Jurčenko pauž viedokli, ka problēma nav pati cilvēkstundu iegāde, bet gan sasniedzamais rezultāts. Rosina lielāku uzmanību pievērst tam, lai pēc darbu izpildes būtu pieejama informācija par paveikto, tostarp izstrādātais kods, dokumentācija un nepieciešamības gadījumā arī tehniskās specifikācijas. Norāda, ka šāda pieeja veicinātu caurskatāmību, ļautu izvērtēt sasniegtos rezultātus un stiprinātu konkurenci.

K. Miķelsone pateicas par priekšlikumu un norāda, ka tas attiecas uz nākamo posmu pēc vajadzību definēšanas. Uzsver, ka darba grupas uzmanības centrā šobrīd ir sākotnējais jautājums par to, vai pieprasītais stundu apjoms ir nepieciešams, kādam mērķim tas paredzēts un kādi darbi tajā ietilpst.

G. Ozols skaidro, ka IKT būvvalde līdz šim galvenokārt vērtējusi projektu atbilstību plānošanas dokumentiem, risinājumu sadarbībai, kibernetikas drošības un datu aizsardzības prasībām, kā arī to, vai netiek dublēti esoši risinājumi. Savukārt lietderības izvērtēšana un iepirkuma metodes izvēles pamatojums līdz šim nav bijis būvvaldes vērtēšanas priekšmets. Norāda, ka darba grupa šiem jautājumiem pievērš papildu uzmanību.

J. Miezainis uzsver, ka pārejas periodā būtu svarīgi izstrādāt labās prakses vadlīnijas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēm. Norāda, ka iestādēm nepieciešami skaidri metodiskie norādījumi par to, kā sagatavot projektus un kādu informāciju iesniegt izvērtēšanai.

K. Miķelsone informē, ka jau šobrīd tiek aktualizēta informācija IUB un publicēti kontrolsaraksti, kuros apkopotas biežāk sastopamās prasības un jautājumi. Norāda, ka tas palīdz nākamajiem iesniedzējiem sagatavot kvalitatīvākus pieteikumus.

S. Bāliņa uzsver, ka būtiski ir nodrošināt skaidru un publiski pieejamu darba uzdevumu gadījumos, kad tiek iepirkta cilvēkstunda, jo tas veicina caurskatāmību un labāku izpratni par veicamajiem darbiem.

E. Tavors norāda, ka darba grupas darbība jau ir palīdzējusi ietaupīt gan Eiropas Savienības, gan valsts budžeta līdzekļus. Uzsver, ka diskusijas par to, ko un kā iepirkt, būs jāturpina arī turpmāk, tostarp izstrādājot normatīvo regulējumu. Pauž viedokli, ka bez darba grupas līdzšinējie finanšu zaudējumi varētu būt ievērojami lielāki. Aicina atbalstīt darba grupas darbības turpināšanu esošajā režīmā līdz brīdim, kad tiks izveidots pastāvīgs uzraudzības mehānisms un pilnveidota IKT projektu pārvaldības sistēma. Tāpat aicina ziņot par iespējamām neatbilstībām vai negodprātīgas rīcības pazīmēm un pateicas darba grupas locekļiem par ieguldīto darbu.

Padomes lēmums:

2.1. Pieņemt zināšanai Darba grupas vadītājas sniegto informāciju;

2.2. Darba grupai pagaidu risinājuma ietvaros turpināt darbu līdz turpmākajiem lēmumiem par valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju projektu pārvaldības un iepirkumu sistēmas pilnveidošanu.

3.

Par valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju projektu pārvaldības un iepirkumu sistēmas pilnveidošanu

Ziņo E. Tavors, G. Ozols

E. Tavors ziņo, ka 2026. gada pārmaiņas IKT nozarē nav plānotas kā kārtējā reorganizācija, bet gan saistītas ar nozarē pieredzētajām problēmām un skandāliem, kas ietekmējuši uzticēšanos digitalizācijas projektiem un IKT pārvaldībai. Pagājušajā gadā IKT jomā izlietoti vairāk nekā 270 miljoni EUR, no kuriem 103 miljoni EUR ir valsts budžeta līdzekļi, bet pārējais finansējums ir Eiropas Savienības fondu līdzekļi. Norāda, ka IKT pārvaldībā nodarbinātas vairāk nekā 1600 slodzes jeb aptuveni 3,39 % no publiskajā sektorā nodarbinātajiem. IKT jomā pastāv augsta sadrumstalotība. VARAM pārraudzībā atrodas aptuveni viena ceturtdaļa valsts IKT izdevumu, savukārt pārējās trīs ceturtdaļas ir ārpus VARAM tiešas pārraudzības. Tāpat 31 % gadījumu IKT aktivitātes nav bijušas saskaņotas ar VARAM, lai gan pastāv būvvaldes un vienoto noteikumu mehānismi, bet 13 % gadījumu nav bijis plānots veikt nekādu saskaņošanu ar VARAM programmatūras iegādēs. Pateicas par iesniegtajiem priekšlikumiem un informē, ka sagatavoti 12 priekšlikumi trīs virzienos: valsts digitālās pārvaldes nostiprināšana, valsts IKT kompetenču pilnveide, standartizācija un konsolidācija, kā arī pārmaiņas IKT resursu un pakalpojumu iegādē. Piedāvātie risinājumi nevar pilnībā novērst negodprātīgas rīcības riskus, tomēr tie var tos būtiski samazināt. Aicina sniegt priekšlikumus par iespējamiem riskiem un risinājumiem, kas varētu nedarboties praksē. Uzsver nepieciešamību virzīt pārmaiņas iespējami raiti un norāda, ka turpmāk sekos detalizētāki rīcības un saskaņošanas soļi. Vienlaikus atzīst, ka ieviešanas process nebūs vienkāršs, tomēr darbs pie pārmaiņu īstenošanas tiks turpināts intensīvi.

G. Ozols ziņo, ka sadarbībā ar Finanšu ministriju, Iepirkumu uzraudzības biroju un nozares asociācijām ir veikts situācijas izvērtējums un sagatavots informatīvā ziņojuma projekts ar trim galvenajiem rīcības virzieniem. Norāda, ka šī ir pirmā diskusija par sagatavotajiem priekšlikumiem un pēc tam ziņojumu plānots virzīt izskatīšanai Ministru kabinetā. Pirmais rīcības virziens paredz valsts digitālās pārvaldes nostiprināšanu, paplašinot centralizētu valsts IKT projektu uzraudzību un sistematizējot pašreizējās moratorija darba grupas funkcijas. Norāda, ka VARAM šobrīd nav pilnīgas un aktuālas informācijas par visiem valsts IKT projektiem, tādēļ paredzēts veidot vienotu uzraudzības sistēmu un līdz 2026. gada 30. septembrim sagatavot nepieciešamos tiesību aktu projektus. Uzsver nepieciešamību noteikt vienotu kārtību projektu lietderības izvērtēšanai, paredzot biznesa vajadzību pamatojumu, alternatīvu izvērtējumu un izmaksu un ieguvumu analīzi. Tāpat paredzēts aktualizēt nozaru vidēja termiņa IKT attīstības plānus un ieviest kontroles mehānismus IKT izdevumu caurskatāmībai. Projektu uzraudzību paredzēts organizēt trīs līmeņos: projektiem līdz 140 tūkstošiem EUR, no 140 tūkstošiem līdz 3 miljoniem EUR un projektiem virs 3 miljoniem EUR vai stratēģiski nozīmīgiem projektiem. Lielākie projekti tiktu centralizēti izvērtēti no lietderības un alternatīvu izvērtēšanas aspekta. Paredzēts veidot Valsts digitālo investīciju padomi, iesaistot VARAM, Finanšu ministrijas, CERT un neatkarīgo ekspertu pārstāvjus. Vienlaikus plānots izveidot vienotu IKT projektu uzskaites un uzraudzības sistēmu, kā arī ieviest uz riskiem balstītu uzraudzības pieeju. Otrais rīcības virziens paredz valsts IKT kompetenču stiprināšanu un konsolidāciju. Plānots koncentrēt IKT atbalsta funkcijas, attīstīt vienotu pakalpojumu centru uz Valsts digitālās attīstības aģentūras bāzes, izvērtēt optimizācijas iespējas nozaru ietvaros un attīstīt specializētus kompetenču centrus, tostarp pašvaldību līmenī.

E. Smiltēns atstāj zāli.

Trešais rīcības virziens paredz pārmaiņas IKT risinājumu un pakalpojumu iegādē. Izvērtējot esošo situāciju, konstatēta piegādātāju koncentrācija atsevišķos tirgus segmentos un nepietiekama konkurence. Tādēļ paredzēts izstrādāt sagādes vadlīnijas, veicināt dinamisko iepirkumu sistēmu izmantošanu, pilnveidot informācijas pieejamību par IKT iepirkumiem un no 2026. gada 1. decembra noteikt prasību pasūtījuma programmatūras kodu publicēt koda repozitorijā. Paredzēts arī veicināt mikro un mazo uzņēmumu dalību valsts iepirkumos, izvērtējot iespējas vienkāršot atsevišķas prasības un procedūras. Galvenie ieguvumi ir lielāka jomas caurskatāmība, centralizēta uzraudzība, pamatotāka līdzekļu izlietošana, stiprināta valsts IKT kapacitāte un lielāka konkurence iepirkumos. Informē, ka ziņojumu plānots virzīt izskatīšanai Ministru kabinetā kopā ar protokollēmuma projektu, kurā ietverti konkrēti uzdevumi tā īstenošanai.

Viedokļi:

J. Miezainis atbalsta piedāvātos risinājumus negodprātīgas rīcības mazināšanai IKT iepirkumos, vienlaikus aicina izvērtēt, cik jaunas struktūras un papildu resursi būs nepieciešami plāna īstenošanai. Uzsver nepieciešamību izvairīties no pārmērīga administratīvā sloga un papildu birokrātijas veidošanas.

U. Tatarčuks norāda, ka plānā ir ietvertas nozares ilgstoši virzītas idejas, un atbalsta centralizētas IKT pārvaldības stiprināšanu. Uzsver, ka darba grupas darbības laikā ir

izdevies identificēt būtiskus ietaupījumus, kas apliecina nepieciešamību turpināt centralizētu uzraudzību.

E. Smiltēns atgriežas zālē.

B. Apine aicina turpmākajā izvērtējumā atsevišķi analizēt plānoto pasākumu ietekmi uz administratīvo slogu projektu īstenotājiem.

S. Bāliņa norāda, ka dokumentā nepieciešams saglabāt uzsvaru uz kopējām izmaksām visā risinājuma dzīves ciklā, tostarp uzturēšanas izmaksām pēc projekta īstenošanas. Tāpat aicina nodrošināt nozares pārstāvju iesaisti plānotajā padomē un turpināt dialogu ar nozari.

A. Kulbergs uzsver, ka projektu izvērtēšanā būtiski ņemt vērā ne tikai sākotnējās izmaksas, bet arī ilgtermiņa uzturēšanas izmaksas, lai nepieļautu situācijas, kurās izveidotās sistēmas valsts vai pašvaldības nespēj uzturēt.

S. Bāliņa papildus norāda uz nepieciešamību veikt konsultācijas ar nozari jau pirms iepirkumu izsludināšanas, lai izvērtētu iespējamus risinājumus.

A. Kulbergs uzsver, ka iepirkumu sagatavošanas procesā nepieciešams veicināt konsultācijas ar nozari, nevis izvairīties no šādas sadarbības.

K. Avots norāda, ka darba grupas uzdotie jautājumi par projekta nepieciešamību, sabiedrības ieguvumiem un alternatīvām būtiski nepalielina administratīvo slogu. Uzsver, ka reformas mērķis nav palielināt birokrātiju, bet gan uzlabot projektu lietderības izvērtēšanu un stiprināt valsts IKT kompetenci, vienlaikus samazinot sadrumstalotību.

Ē. Urtāns norāda, ka valsts pārvaldē IKT kompetences un funkcijas ir sadrumstalotas starp dažādām iestādēm, tādēļ atbalsta to konsolidāciju. Vienlaikus aicina pārskatīt arī esošos IKT attīstības plānus un finansējuma sadalījumu.

J. Miezainis atkārtoti uzsver, ka atbalsta reformu, ja tās rezultātā tiek mazināta sadrumstalotība, nevis veidotas jaunas paralēlas struktūras.

A. Kulbergs norāda, ka centralizēta IKT pārvaldība ir nepieciešama, lai samazinātu sadrumstalotību, veicinātu savietojamību un nodrošinātu efektīvāku resursu izmantošanu.

E. Tavors uzsver, ka centralizēta un caurskatāma IKT pārvaldība ļaus savlaicīgāk identificēt problēmas, riskus un iespējamās neatbilstības. Tāpat norāda uz nepieciešamību pievērst uzmanību ne tikai projektu ieviešanas, bet arī uzturēšanas izmaksām.

N. Bergs norāda, ka IKT attīstības prioritāšu sadalījums starp nozarēm līdz šim lielā mērā bijis politisks process. Uzsver, ka centralizācijas pasākumu īstenošanai nepieciešams arī skaidrs politiskais atbalsts.

P. Jurčenko norāda, ka sākotnējā problēma nav saistīta tikai ar EIS katalogiem, bet ar IKT iepirkumu pārvaldību kopumā. Uzsver, ka piedāvātais risinājuma virziens ir atbalstāms, tomēr būtiska nozīme būs tam, kā tas tiks ieviests praksē. Rosina IKT projektu statusa paneli veidot, izmantojot Eiropas Savienībā jau pieejamos atvērtos risinājumus un datu modeļus, kas paredzēti centralizētai informācijas apkopošanai par IT projektiem. Vērš uzmanību uz specializēto kompetenču centru lomu un norāda, ka tiem būtu jāspēj uzturēt savus programmatūras koda repozitorijus. Vienlaikus uzsver, ka šiem repozitorijiem jābūt pieejamiem Latvijas uzņēmumiem, lai veicinātu konkurenci, caurskatāmību un iespēju izmantot mākslīgā intelekta risinājumus tehnoloģiju attīstībā.

E. Tavars aicina pieņemt VARAM sniegto informāciju zināšanai, atbalstīt piedāvātos rīcības virzienus un noteikto ieviešanas grafiku. Informē, ka līdz 2026. gada 25. augustam tiks sagatavoti precizējumi Ministru kabineta protokollēmuma projektā, ņemot vērā diskusijā izteiktos priekšlikumus.

S. Bāliņa atbalsta priekšlikumu, vienlaikus uzsverot nepieciešamību pirms tam saskaņot lēmuma redakciju ar nozari.

Padomes lēmums:

- 3.1. Pieņemt zināšanai VARAM sniegto informāciju, atbalstīt izvēlētos rīcības virzienus (rīcība atbilstoši MP uzdevumiem);
- 3.2. VARAM sagatavot un iesniegt MK precizēto ziņojuma un MK protokollēmuma projektu līdz 25.08.2026.

4.

Citi jautājumi

Informācija par saņemtajiem priekšlikumiem nākamajām Informācijas sabiedrības padomes sēdēm

Ziņo E. Tavars

E. Tavars informē, ka līdz 2026. gada 4. augustam ir iespēja iesniegt priekšlikumus kādi jautājumi būtu jāiekļauj darba kārtībā. Pēc priekšlikumu apkopošanas, tiks izveidota darba kārtība nākamajai sēdei un izsūtīts uzaicinājums.

Padomes lēmums:

- 4.1.1. Pieņemt zināšanai VARAM sniegto informāciju;
- 4.1.2. Aicinām Padomes dalībniekus līdz š.g. 4. augustam iesniegt papildu priekšlikumus nākamajai Padomes sēžu darba kārtībai.

4.

Citi jautājumi

Vienošānās par nākamās sanāksmes datumu

Ziņo E. Tavars

E. Tavars informē, ka nākamā Padomes sēde tiks sasaukta 2026. gada septembra sākumā.

Papildus informē par Grozījumiem Ministru kabineta 2012. gada 24. janvāra noteikumos Nr. 67 "Informācijas sabiedrības padomes nolikums". Pagājušajā sēdē tika lemts, ka padomi papildinās ar Mākslīgā intelekta centra un Mākslīgā intelekta Latvijas asociācijas pārstāvjiem. Šobrīd ir saņemti iebildumi no Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkla un Latvijas Pacientu organizāciju tīkla, aicinot Padomes sastāvā iekļaut arī Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkla, Latvijas Pacientu organizāciju tīkla, Invalidu un viņu draugu apvienības "Apeirons", Latvijas Sociālo darbinieku biedrības pārstāvjus. Aicinājums šobrīd ir nepaplašināt Padomes sastāvu ar šiem pārstāvjiem, ņemot vērā, ka ir dažādi formāti, kur tiek nodrošināta iespēja tikt ar NVO.

Viedokļi:

A. Kulbergs pauž atbalstu par Padomes nepaplašināšanu un informē, ka šajā Padomē

jau ir IKT nozares asociācijas, kuras tiešā veidā ir saistītas ar Padomes ietvaros lemtajiem jautājumiem.

Vēlreiz uzsver moratorija nepieciešamību un tā pagarināšanu.

E. Tavors atgādina, ka VARAM sagatavo un iesniedz MK precizēto ziņojuma un MK protokollēmuma projektu līdz 2026. gada 25. augustam, to pārrunājot arī ar nozari, un septembra sākumā nākamajā sēdē varēs ziņot par progresu. Atbalsta moratorija nepieciešamību līdz nākamajam lēmumam.

P. Jurčenko atbalsta, ka moratorijs būtu jāturpina līdz brīdim, kad tiks izveidota pastāvīga institūcija un nodrošināts ilgtermiņa risinājums. Līdz tam darba grupai būtu jāturpina savs darbs.

J. Iljins atzinīgi vērtē darba grupas progresu un virzību uz priekšu. Norāda, ka Eiropas valstīs tiek izmantoti dažādi IKT pārvaldības modeļi – centralizēti, decentralizēti un koplietotu pakalpojumu pieejas. Uzsver nepieciešamību turpināt diskusiju par valsts IKT iepirkumu organizēšanas modeli, tostarp izvērtējot centralizētu iepirkumu un koplīgumu iespējas. Norāda, ka izvēlētais pārvaldības modelis būtiski ietekmēs administratīvo slogu iestādēm un sistēmas efektivitāti ilgtermiņā.

J. Miezainis norāda, ka, virzot reformas, svarīgi skaidri identificēt tās funkcijas un procesus, kas tiks konsolidēti vai reorganizēti, lai nodrošinātu reformas efektivitāti.

A. Kulbergs piekrīt minētajam priekšlikumam un norāda, ka nākamajā sēdē būtu lietderīgi detalizētāk skaidrot konsolidējamos procesus un izmaiņu ietekmi.

Padomes lēmums:

4.2.1. Pieņemt zināšanai VARAM sniegto informāciju par nākamo sēdes datumu.

A. Kulbergs slēdz sēdi.

Informācijas sabiedrības padomes vadītājs

A. Kulbergs

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas

Informācijas sabiedrības padomes sekretariāts

Santa Bileškalne

Santa.Bileškalne@varam.gov.lv

67026551

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU